

OBISKALI SMO VVO JELKA

Naporno delo, ki prinaša srečo

Otroci so pravi srčki, le igrači imajo premalo / Vzgojiteljice zaslužijo na mesec približno 24.500 din, varuhinje pa 19.500 din

Vzgojiteljica Benica Šilc kaže otrokom, kako lahko sami naredijo svečke.

Na kratko bi lahko rekla, da je vzgojiteljski kruh in kruh naših varuhinj lep, a naporen. Prinaša sicer zares veliko osebnih sreč in zadovoljstva, a denarja malo veliko premalo... Pa nikar ne mislite, da sta mi to misel prišepnili vzgojiteljica Benica Šilc in varuhinja Meta Marcele, katerima sem skušala pred kratkim cel dan pomagati pri vzgoji in varstvu dve do triletnih prikupnih deklic in dečkov.

Pravzaprav sem bila prijetno presenečena, ko sem vprašala, če lahko kot mati en dan preživim v vrtcu. Ravnateljica je bila takoj za to, samo prosila me je, če prinesem copate s seboj. In sem jih. Pa ne samo copat. Od doma sem prinesla še star kasetofon, pa nekaj kaset in mali instrument kazu, ki deluje na principu glavnika. To je

sploh krasno glasbilo, saj samo pisakaš melodijo vanj, sliši se pa kot trobenta. Žal pa teh glasbil, ki stanejo na primer v Nemčiji le nekaj nad dve marki, pri nas nihče ne izdeluje.

STARŠI SO VABLJENI

Sploh pa sem bila zelo presenečena, ko sta me Benica Šilc in Meta Marcele povedali, da nisem prva od staršev, ki bi cel dan preživela v vrtcu. Veliko jih je že bilo pred menoj. Ta vrtec na Glavarjevi 18 a je torej na široko odprl vrata za starše. Če utegnemo, lahko – kadar želijo – pridejo v skupine svojih otrok in se tam z vsemi otroki igrajo, jim kaj zanimivega povedo, pokažejo in morda v tistem času vsaj malce razbremenijo naporno delo vzgojiteljic in varuhinj. In to se mi je zdelo zares imenitno, saj vzgojiteljica in varuhinja ne moreta

vsega znati. Nekateri starši pa lepo pojejo, pripovedujejo napete zgodbe, imajo doma star pisalni stroj, star računski stroj, žago ali kaj podobnega in otrokom lahko razširijo obzorje.

In kakšen vtis je naredil name drugi dom naših otrok? Zdi se mi, da se imajo v vrtcu zares lepo. Škoda le, da jih je v skupini – vsaj za moje pojme – preveč. Res, da jih ni nikoli 18, pač pa največ 16, saj je vedno kdo bolan, ampak lahko si predstavljate, da se vzgojiteljica in varuhinja ne moreta vsem hkrati zares temeljito posvetiti, čeprav bi to rade in bi se morale.

Dnevni urnik poteka takole: starši otroke pripeljejo v vrtec, jih obujejo in copate in pripeljejo v sobico, kjer jedo, se igrajo in tudi spijo. Pred zajtrkom si vsi otroci umijejo roke, nataknejo sliknice in sedijo pred male mižice na male stolčke. Nekateri še ne znajo sami jesti in jim je treba pomagati. Potem se učijo, igrajo, pojejo in telovadijo. Če je vreme lepo, gredo obvezno na sprehod. Težava je le v tem, da včasih, četudi zunaj sijajo sonce, ne morejo na sprehod, ker so na primer varuhinje ali pa vzgojiteljice na bolniški. To se pa v ženskem kolektivu pogosto dogaja. Če bi tudi očetje jemali bolniške za nego bolnih otrok, bi bilo morda drugače.

Potem je spet na vrsti umivanje rok in kosilo. Hrana je izredno dobra in okusna. Nato otroci spijo. Po spanju se spet igrajo in čakajo, da pridejo ponje starši. Žal se večkrat zgodi, da kdo od staršev

»pozabi« na otroka in pride namesto najkasneje ob pol petih – ponj šele ob šestih ali še kasneje...

VEČ DENARJA VRTCEM

Prav hudo mi je bilo, škoda da ni tudi tistim, ki odmerjajo tako malo denarja za vrtce, da imajo naši otroci – v obdobju računalništva – tako malo igračk, tako malo papirja, svinčnikov in drugih pripomočkov, ki bi jih moralo biti v vrtcih na pretek. Tako so sedaj v vrtcih presrečni, če jim kdo od staršev prinese kakšno malenkost, ki je ne potrebuje. Na primer tekstilne ostanke, star papir itd. Pridne roke vzgojiteljic in varuhinj skupaj z malčki pa iz teh ostankov napravijo prave čudeže: lutke, modricke, vozčke, pisane živalce itd.

Zdi se mi, da se tudi zgradbam, v katerih naši otroci preživijo skoraj pol življenja do šole, premalo posvečamo. Vse prepusimo arhitektom, ki kot vsi vemo, v vrtcih nikoli ne živijo. V VVO Jelka imajo odločno premajhne igralnice, ki za nameček še vse gledajo na hodnik. Zvočna izolacija pa je slaba. Če ena skupina spi, ko druga šele pride iz sprehoda, je jasno, da se vse slišni otroci, ki so komaj zaspali, se zbujajo...

Sicer pa stabilizacije pri otroških vrtcih res ne bi smeli začeti! Otroci so naša prihodnost, mar ne?! In tudi delo vzgojiteljic in varuhinj bi morali bolj pošteno nagradjevati, kajti zaupana jim je velika odgovornost: vzgoja in varstvo naših otrok!

Besedilo in slike: NEVA ŽELEZNIK

Upokojeenci morajo ostati del kolektiva

Sindikalne organizacije naj dajejo pobude za ustanavljanje klubov in aktivov upokojeencev

Upokojeitev je dogodek, ki se ga mnogi veselijo, a že nekaj mesecev po tem začutijo vse težave, s katerimi se v urbani okolju srečuje upokojenec. Med njimi je tudi prekinjena povezava z delovno organizacijo, v kateri posameznik preživi deset, dvajset, morda celo štirideset let in na katero ga veže vrsta spominov. Zato je sindikat dal pobudo za ustanavljanje klubov in aktivov upokojeencev v okviru sindikalnih organizacij združenega dela, kjer so leti bili zaposleni pred upokojitvijo. Ti klubi naj bi spremljali dela in naloge delovne skupnosti. V njih bi evidentirali posamezne člane, ki bi jih lahko po potrebi občasno vključili v strokovno delo. Pravtako bi skrbeli za razreševanje socialne problematike upokojeencev in za njihov družbeni standard, kar delovne skupnosti največkrat zanemarjajo, oziroma ne morejo opravljati tako vestno kot lahko to store njihovi bivši sodelavci med seboj.

Vse te in še mnoge druge dejavnosti pa je potrebno prirediti in opredeliti tako za aktivno kot tudi za pasivno sodelovanje posameznih članov, ki jih z delom v okviru klubov ne bi smeli preobremenjevati, ampak jim omogočati sproščanje energije in sposobnosti in okvir njihovih strokovnih, psihičnih in fizičnih možnosti.

Ker so ti klubi in aktivni upokojeencev organizacijska enota osnovne sindikalne organizacije v okviru delovne skupnosti, bo morala priti vsaj na začetku pobuda za njihovo ustanavljanje s strani sindikalne organizacije, ki bi ob pomoči organov upravljanja in samoupravljanja iz vrst svojih upokojeencev sestavila iniciativni odbor za ustanovitev kluba oziroma aktiva, s katerim bi se tudi dogovorila za program dela.

Iz prakse dela sindikatov pa je ugotovljeno, da osnovne sindikalne organizacije ne delujejo samoiniciativno in da vedno pričakujejo usmeritve od višjih forumov. Stališče teh do ustanavljanja klubov in aktivov upokojeencev je bilo doslej že večkrat pozitivno in javno opredeljeno, vendar ga posamezne organizacije ne sprejemajo kot svoje naloge v okviru svojih dejavnosti, tako zaradi nerazumevanja kot tudi zaradi lagodnosti in nezainteresiranosti za skrb pri urejanju in usklajevanju odnosov med delovnimi skupnostmi in minulim delom le-teh, čeprav je bilo jasno poudarjeno, da so zveze in društva upokojeencev kolektivni člani zveze sindikatov. To pa pomeni istočasno in samo po sebi umevno, da je skrb v zvezi z odnosi do upokojeencev v programu dejavnosti vseh sindikalnih organizacij.

T. R.

Poglej jo, fotografira nas!

ODGOVOR KOMUNALNE ENERGETIKE NA DELEGATSKO VPRAŠANJE

»KEL kaznuje tudi redne plačnike«

V prejšnji številki »Zbora občanov« (na strani 7) smo objavili delegatsko vprašanje, ki ga je na seji zbora krajevnih skupnosti skupščine občine zastavil delegat iz KS Urška Zatler. V uredništvo smo dobili dopis TOZD Komunalna energetika Ljubljana, naslovljen na sekretariat skupščine občine in poslan še devetim drugim naslovnikom. Dopis je podpisal direktor dipl. ing. Andrej Cluha. Besedilo, ki vsebuje tudi odgovor na delegatsko vprašanje, objavljamo v celoti.

V zvezi z vašim dopisom z dne 21. 10. 1984, ki smo ga prejeli dne 5. 11. 1984, vam posredujemo odgovor na delegatsko vprašanje KS Urške Zatler.

Naš odgovor ni napisan v stilu delegatskega vprašanja KS Urške Zatler zato, ker menimo, da naš delegatski sistem ter delegatske pobude in vprašanja niso namenjena temu, da kdorkoli, tudi ne prenapeti posamezniki, na tak način izražajo svoje nezadovoljstvo, pri tem pa se skrivajo za imenom delegacije.

Tudi vaša strokovna služba, ki je gotovo toliko usposobljena, bi lahko pri tem posredovala, saj je očitno, da gre pri avtorju vprašanja za popolno nepoznavanje tozadavne zakonodaje, za nelogično izvajanje avtorjevih zaključkov in ker je vse skupaj podano na skrajno neprimeren in žaljiv način. Še bolj presenetljivo je, da na tak način, tako provokativno, prikazan material enostransko objavite v vašem javnem glasilu ZBOR OBČANOV.

Kot zanimivost naj navedemo še to, da smo pred delegatskim vprašanjem prejeli anonimni dopis sličnih formulacij in izražanja.

ODGOVOR na delegatsko vprašanje KS Urške Zatler
Začetek in konec ogrevalne

sezone sta zakonsko določena. Za Ljubljano veljajo Pogoji za dobavo in odjem toplotne energije (UL SRS št. 20/80 z dne 8. 8. 1980). Razen tega velja za celo Jugoslavijo oštrša zvezna uredba, po kateri je bilo prepovedano ogrevanje po 15. aprilu (UL SFRJ št. 8/82 z dne 17. 10. 1982). V skladu s trenutno veljavnimi določili smo letos pričeli ogrevati Ljubljano 10. oktobra. Sezonski zagon omrežja žal ne gre s pritiskom na gumb, ampak je potreben poseg s prenavitvijo od letnega režima obratovanja na zimski v vsaki od preko 1000 toplotnih postaj. Za te posege je v skladu s pogoji (UL SRS 20/80) določeno 3 dni. V teh treh dneh določimo vrstni red na osnovi tehnoloških možnosti in plačilne discipline odjemalcev. Najprej so priključeni redni plačniki in nato zadnji dan v zakonitem roku tri dni priključevanja tudi neplačniki. V tem zakonitem roku dne 12. 10. 1984 je bil priključen tudi objekt Bratovševa ploščad 6 kot dolžnik. Res, da je bil sosednji objekt, kjer so vsi računski poravnani, priključen že 10. 10. 1984.

Zakonodaja ureja tudi ukrepe napram neplačnikom in ne gre za nobeno samovoljo KEL-a. Določeni pogoji (UL SRS 20/80, člen

43) in Zakon o energetskem gospodarstvu (UL SRS 33/81, člen 74) govorita o prekinitvi dobave energije neplačnikom. Zakon o stanovanjskem gospodarstvu (UL SRS 3/81, člen 51) pa specifično neplačnike in opredeljuje vlogo hišnega sveta pri inkasu skupnih stroškov.

Zakon o stanovanjskem gospodarstvu v členu 51, tako v zakonskem tekstu, kakor v komentarju tega članka jasno opredeljuje, da je hišni svet na podlagi samoupravnih splošnih aktov skupnosti stanovalcev, kakor sklepa zbora stanovalcev pooblaščen in zavezan za porazdelitev obratovalnih stroškov med posamezne stanovalce hiše. Obenem je zavezan, da skuša po normalni poti izterjati posamezne dolžne zneske od neplačnikov. Tako zbrani denar, ki lahko predstavlja tudi delno plačilo celotnega dolžnega zneska, nakaže v danem primeru TOZD KEL, za opravljeno dobavo toplotne energije. Neutemeljena je trditev, da TOZD KEL delnih plačil ne sprejema. Za preostali neplačani del pa je hišni svet dolžan sporočiti TOZD KEL podatke o dolžnikih in njihovih dolgovanih zneskih, da ta lahko vložijo tožbo zoper neplačnike. To pomeni, da s takim obvestilom hišni svet prenese breme izterjatve zoper posamezne dolžnike na TOZD KEL, sam pa ni več odgovoren za plačilo skupno nastalih stroškov. Kakor je bilo že prej povedano, pa je predpogoj, da se reši tega bremena, sporočilo s podatki, ki služijo kot podlaga za vlaganje tožb zoper posamezne dolžnike. Ti podatki morajo biti torej pravilni, popolni, točni, pa tudi pravočasni, če to niso, je posledica tega, da hišni svet svoje zakon-

ske obveznosti ni izpolnil, s tem pa tudi ni prenesel bremena izterjatve na TOZD KEL. To pomeni, da je skupnost stanovalcev še vedno zavezana v celoti za povračilo stroškov dobavitelju.

Zakonska določila so jasna in naši ukrepi bi po njih dejansko lahko bili taki, kot to navajate v delegatskem vprašanju. Ker se jih ne poslužujemo, smo tudi deležni očitkov, da smo napram neplačnikom preveč popustljivi.

Naj navedemo ukrepe, katerih se napram neplačnikom poslužujemo. Vse po vrsti najprej opominjamo, nato tožimo. Tožbe tečejo, pri izvršbah pa se ustavi. Drugi, nekoliko bolj učinkoviti ukrepi pa so manj popularni, vendar do odjemalcev še vedno zelo tolerantni. To so: vrstni red ob začetku in koncu ogrevalne sezone, kjer naj imajo prednost redni plačniki. Odklanjamo popravila okvar na odjemalcihvih toplotnih napravah. Take okvare je po zakonu dolžan odpravljati upravljalec zgradbe, vendar jih zaradi ekspeditivnosti po naročilu odjemalca odpravlja KEL, sedaj le rednim plačnikom. Ob letošnjem pričetku ogrevalne sezone smo po dogovoru z Mestnim komitejem za energetiko izbrali 10 najbolj nerednih plačnikov (manj kot 1% vseh odjemalcev) in zahtevali od njih, da se oglasi pri nas njihov predstavnik, da se dogovorimo o možnosti plačil zapadlih dolgov in da jih takoj po razgovoru prikljopimo na ogrevanje.

Zakonodaja dopušča bolj drastične ukrepe, ki se jih ne poslužujemo. Vsiljuje pa se vprašanje v primeru pomanjkanja energetskih surovin, če bodo potrebne redukcije ali omejitve toplotno energijo enakomerno vsem ali le neplačnikom. Iz izkušnje je tudi znano, da so neplačniki le tam, kjer hišna samouprava ne deluje in da sploh niso problematični ljudje z najnižimi dohodi.

Glede na vašo konkretna vprašanja pa sledeče:

V tekstu smo vam citirali vsa zakonska določila, za katera sprašujete, glede na to vam iz Uradnih listov tudi ne bo težko ugotoviti, kdo so podpisniki po-

sameznih zakonov in kakšne funkcije v državni upravi opravljajo. Ker ste v vašem vprašanju kot krivca določili KEL, vam sporočamo, da so vodje in sodelavci odgovorni vsak za svoje področje dela, za vse pa je odgovoren naš direktor, ki je trenutno Andrej Cluha, dipl. ing.

Z nepreverjenimi ugotovitvami in objavo v glasilu Zboru občanov ste storili prekršek zoper dva naša monterja. Oba vestno opravljata svoje delo. V času začetka ogravanja sta po 16 ur na dan priklapljal objekta, vi pa ju nepreverjeno citirate kot izvrševalca nepravilnosti.

Četrto vprašanje je, če o spremembi finančnega obračuna razmišljamo. Da, razmišljamo in se dogovarjamo. Ena od možnih

rešitev je tudi ta, da bi vsak stanovalec preko položnice plačeval več uslug, n. pr. vodo, kanalizacijo, ogrevanje in elektriko. Če ne bi poravnal vseh stroškov, ki bi jih moral, pa bi mu odklopili elektriko, kar se posamezniku edino da storiti. Menimo, da bi se tudi tu našli nekateri, ki bi nasprotno takemu načinu in to morda celo bolj upravičeno kot protestirali vi.

Glede na to, da je v vašem delegatskem vprašanju toliko ostrih in neupravičenih očitkov na naš račun in ker je težko vse to pismeno razložiti v enem dopisu prosimo, da nam omogočite direktni dialog z vašo delegacijo in upamo, da ne bo dejanski avtor tega vprašanja delegacije istega dne službeno odsoten.

PRIPIS UREDNIŠTVA:

Uredništvo je dolžno pripisati nekaj besed k objavljenemu dopisu, ker je glasilo »Zbor občanov« v njem neposredno omenjeno. Ob tej priložnosti ne nameravamo komentirati odnosa TOZD Komunalna energetika in podpisane direktorja dipl. ing. Andreja Cluha do institucije delegatskega vprašanja v našem delegatskem sistemu niti ne ocen, ki se v dopisu nanašajo na ravnanje delegacije KS Urška Zatler in delegata, ki je v njenem imenu vprašanje postavil. Če bodo presodili, da je potrebno, se bodo oglasili sami.

Kot uredništvo poudarjamo predvsem tole: Odločno zavračamo očitke, ki se dobesedno glasi: »Še bolj presenetljivo je, da na tak način, tako provokativno, prikazan material enostransko objavite v vašem javnem glasilu ZBOR OBČANOV«. Ker je dopis naslovljen na sekretariat skupščine občine, moramo povedati, da delegatskega vprašanja v glasilu ni objavil sekretariat skupščine občine, temveč se je za objavo odločilo uredništvo samo. Pri tem smo izhajali iz vsebine vprašanja, ki neposredno zadeva vse uporabnike storitev TOZD Komunalna energetika in ne samo uporabnike v KS Urška Zatler. Delo skupščine je javno, javna so tudi vsa delegatska vprašanja. Kot takšna so lahko objavljena tudi v sredstvih javnega obveščanja, pa čeprav komu to ni všeč, kot v tem primeru TOZD Komunalna energetika. Delegatsko vprašanje je vprašanje, zato dvomimo, da mu je mogoče očitati, da je enostransko. Če bi bilo vsestransko, bi se samo vsebovalo tudi odgovor, seveda pa v takšnem primeru sploh ne bi bilo potrebno. Kar zadeva enostransko objavo v časopisu, je vsakomur – in prepričani smo, da tudi TOZD Komunalna energetika in njenemu direktorju – jasno, da v številki, ki je izšla 6. novembra, nismo mogli objaviti tudi odgovora, ki nosi datum 13. novembra. Zato odgovor objavljamo v tej številki, pa ne zato, ker bi to zahtevala TOZD Komunalna energetika, temveč zato, da bodo naši bralci lahko sami ocenili, kakšen odnos imajo v TOZD Komunalna energetika do delegatskega vprašanja in do zadev, ki so bile v njem sprožene.

Če bo potrebno, bomo o zadevi še poročali.